Несипбаев Руслан Есентайулының «6D051000 – Мемлекеттік және жергілікті басқару» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін ізденуге ұсынылатын «Аумақтардың дамуын стратегиялық басқару (Қарағанды облысының мысалында) » тақырыбындағы докторлық диссертациясына ресми рецензенттің жазбаша пікірі

р/н №	Критерийлер	Критерийлер сәйкестігі	Ресми рецензенттің ұстанымы
1.	Диссертация тақырыбының (бекіту күніне) ғылымның даму бағыттарына және/немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкес болуы	1.1 Ғылымның даму бағыттарына және/немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкестігі:	рецензияға ұсынылып отырған Р.Е.Несипбаевтың диссертациялық жұмысы ғылымның дамуының басым бағыттарына және қолдансытағы мемлекеттік бағдарламаларға сәйкес келеді. Еліміздің Стратегиялық даму жоспары шеңберінде елді аумақтық-кеңістікте дамыту бойынша Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың Қазақстан халқына Жолдауларында (2020,2023 жж.), ҚР Президентінің «Қазақстан Республикасының 2025 жылға дейінгі аумақтық даму жоспарын бекіту туралы» жарлығында және Қарағанды облысының 2021-2025 жылдарға арналған даму жоспарында әлеуметтік-экономикалық дамудың өзекті мәселелері көтеріліп, шешуге ұсынылған.
		1) Диссертация мемлекет бюджетінен қаржыландырылатын жобаның немесе нысаналы бағдарламаның аясында орындалған (жобаның немесе бағдарламаның атауы мен нөмірі); 2) Диссертация басқа мемлекеттік бағдарлама аясында орындалған (бағдарламаның атауы) 3)**Диссертация Қазақстан Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия бекіткен ғылым дамуының басым бағытына сәйкес (бағытын көрсету)**	Диссертациялық жұмыс Қазақстан Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми - техникалық комиссия бекіткен ғылым дамуының басым бағытына сәйкес келеді, атап айтсақ, «Әлеуметтік және гуманитарлық ғылымдар облысындағы зерттеулер» бағытына.
2.	Ғылымға маңыздылығы	Жұмыс ғылымға елеулі үлесін **қосады**/қоспайды,	Зерттеу жұмысы ғылымға біраз үлес қосады. Диссертацияда қойылған зерттеу міндеттері отандық ғылымның

		ал оның маңыздылығы **ашылған**/ашылмаған.	қазіргі даму кезеңі үшін маңызды болып табылады.
3.	Өзі жазу принципі	Өзі жазу деңгейі: **1) жоғары;** 2) орташа; 3) төмен; 4) өзі жазбаған	Зерттеу барысында докторантпен диссертациялық жұмыста өзі жазу қағидаты сақталған.
4.	Ішкі бірлік принципі	4.1 Диссертация өзектілігінің негіздемесі: **1) негізделген;** 2) жартылай негізделген; 3) негізделмеген.	Диссертациялық жұмыстың өзектілігі жеткілікті деңгейде негізделген.
		4.2 Диссертация мазмұны диссертация тақырыбын айқындайды **1) айқындайды;** 2) жартылай айқындайды; 3) айқындамайды	Диссертацияның құрылымы (оған кіретін нормативтік сілтемелер, белгілер мен қысқартулар, кіріспе үш тарау, қорытынды, пайдаланылған дереккөздер тізімі, қосымшалар жалпы тақырыбына сәйкес келеді.
		4.3. Мақсаты мен міндеттері диссертация тақырыбына сәйкес келеді: **1) сәйкес келеді;** 2) жартылай сәйкес келеді; 3) сәйкес келмейді	Диссертациялық жұмыстың мақсаты мен міндеттері зерттеу тақырыбына сәйкес келеді.
		4.4. Диссертацияның барлық бөлімдері мен құрылысы логикалық байланысқан: **1) толық байланысқан;** 2) жартылай байланысқан; 3) байланыс жоқ	Диссертацияның барлық бөлімдері мен құрылысы логикалық толық байланысқан.
		4.5 Автор ұсынған жаңа шешімдер (қағидаттар, әдістер) дәлелденіп, бұрыннан белгілі шешімдермен салыстырылып бағаланған: **1) сыни талдау бар;** 2) талдау жартылай жүргізілген; 3) талдау өз пікірін емес, басқа авторлардың сілтемелеріне негізделген	Жұмыста аумақтардың дамуын стратегиялық басқару тұрғысынан бұрыннан белілі теориялық ережелерге сыни талдау жүргізілген. Автормен ұсынылған әдістер мен тұжырымдамалар дәлелді, ал басқа автордың қолданған дәйек сөздері диссертанттың тарапынан сыни пайымдауға және логикалық келісімге жатады.
5.	Ғылыми жаңашылдық принципі	5.1 Ғылыми нәтижелер мен қағидаттар жаңа болып табыла ма? **1) толығымен жаңа;**	Ғылыми нәтижелер, қағидаттар мен ұсыныстар толығымен жаңа болып табылады. Зерттеу нәтижесінде автормен ұсынылған ғылыми нәтижелер мен қағидаттар ҚР ҒЖБМ

		2) жартылай жаңа (25-75% жаңа болып табылады); 3) жаңа емес (25% кем жаңа болып табылады)	БҒСБК ұсынылатын, Халықаралық рецензияланған ғылыми журналдарда, халықаралық конференцияларда ғылыми мақалалармен нақтыланған.
		5.2 Диссертацияның қорытындылары жаңа болып табыла ма? **1) толығымен жаңа;** 2) жартылай жаңа (25-75% жаңа болып табылады); 3) жаңа емес (25% кем жаңа болып табылады)	Диссертацияның қорытындылары толығымен жаңа болып табылады және диссертациялық жұмыстың логикалық аяқталуын дәлелдейді.
		5.3 Техникалық, технологиялық, экономикалық немесе басқару шешімдері жаңа және негізделген бе? 1) толығымен жаңа; **2) жартылай жаңа (25-75% жаңа болып табылады);** 3) жаңа емес (25% кем жаңа болып табылады)	Техникалық, технологиялық, экономикалық және басқару шешімдері жартылай жаңа және негізделген болып табылады.
6.	Негізгі қорытындылардың негізділігі	**Барлық қорытындылар ғылыми тұрғыдан қарағанда ауқымды дәлелдемелерде негізделген**/негізделмеген (qualitative research және өнертану және гуманитарлық бағыттары бойынша)	Зерттеу нәтижелері мен қорытындылары, ұсыныстар дәлелденген және негізделген.
7.	Қорғауға шығарылған негізгі қағидаттар	Әр қағидат бойынша келесі сұрақтарға жауап беру қажет: 7.1 Қағидат дәлелденді ме? **1) дәлелденді;** 2) шамамен дәлелденді; 3) шамамен дәлелденбеді; 4) дәлелденбеді 7.2 Тривиалды ма? 1) иә; **2) жоқ** 7.3 Жаңа ма? **1) иә;** 2) жоқ 7.4 Қолдану деңгейі: 1) тар; 2) орташа; **3) кең**	**Тұжырым 1:** Зерттеу аймақтың әлеуметтік - экономикалық дамуын стратегиялық басқарудың құрамдас бөліктерін жүйелеуге мүмкіндік беретін мемлекеттік стратегиялық басқарудың объектісі ретінде аумақтар ұғымына тұжырымдама. 7.1. Қағидат ғылыми негізделген және дәлелденген; 7.2. Тривиалды емес; 7.3 Қағидат жаңа болып табылады; 7.4. Қолдану деңгейі - кең; 7.5. Автормен жарияланған мақалада ішінара дәлелденген - Strategic territorial development management (on the example of the Karaganda region)

		7.5 Мақалада дәлелденген бе? **1) ия;** 2) жоқ	Montenegrin Journal of Economics, 2021. – Vol.16, No. 4, P. 17-33. **Тұжырым 2:** 2) Қазақстан өңірлерінің дамуын стратегиялық басқарудың бағдарламалық құралдарының нәтижелілігін арттыру бойынша ұсыныстар. 7.1. Қағидат ғылыми негізделген және дәлелденген; 7.2. Тривиалды емес; 7.3 Қағидат жаңа болып табылады; 7.4. Қолдану деңгейі - кең; 7.5. Автормен жарияланған мақалада ішінара дәлелденген. Tools for strategic management of the development of the territory in the republic of Kazakhstan. The 6th International scientific and practical conference «Scientific directions of research in educational activity» (February 14 – 17, 2023) - Osaka, Japan. International science group. P 45- 53 **Тұжырым 3:** 3) Қарағанды облысының даму бағдарламасын әзірлеу мен іске асырудың тиімділігін бағалау нәтижелері. 7.1. Қағидат ғылыми негізделген және дәлелденген; 7.2. Тривиалды емес; 7.3 Қағидат жаңа болып табылады; 7.4. Қолдану деңгейі - кең; 7.5. Автормен жарияланған мақалада ішінара дәлелденген - Қарағанды облысын дамытудың 2016-2020 жылдарға арналған бағдарламасының әзірлеу мен іске асырудың тиімділігі. Қазақ экономика, қаржы және халықаралық сауда университетінің жаршысы. - 2020. -№4 (41). - 46-56 б. **Тұжырым 4:** 4) Аумақты дамытуды стратегиялық басқаруды жетілдіру бойынша ұсыныстар. 7.1. Қағидат ғылыми негізделген және дәлелденген; 7.2. Тривиалды емес; 7.3 Қағидат жаңа болып табылады; 7.4. Қолдану деңгейі - кең; 7.5. Автормен жарияланған мақалада ішінара дәлелденген - Territories as an object of state strategic management. The

			VI international scientific and practical conference «Modern ways of solving the problems of science in the world», (February 13 – 15,2023). - Warsaw, Poland. P 47-52
8.	Дәйектілік принципі Дереккөздер мен ұсынылған ақпараттың дәйектілігі	8.1 Әдістеменің таңдауы - негізделген немесе әдіснама нақты жазылған **1) ия;** 2) жоқ	Әдістеменің таңдауы негізделген және толықтай сипатталған болып табылады.
		8.2 Диссертация жұмысының нәтижелері компьютерлік технологияларды қолдану арқылы ғылыми зерттеулердің қазіргі заманғы әдістері мен деректерді өңдеу және интерпретациялау әдістемелерін пайдалана отырып алынған: **1) ия;** 2) жоқ	Диссертациялық зерттеу нәтижелері заманауи ғылыми зерттеу әдістері және компьютерлік технологияларды қолдану арқылы мәліметтердің интерпретациясы мен өңдеу тәсілдерін қолдану негізінде алынған. Ізденушімен жүйелі, кешенді және саяси-мәдени тәсілдерді пайдаланған, сонымен қатар құрылымдық-функционалдық және салыстырмалы талдау қолданылған. Бұдан өзге, тарихи, әлеуметтік, статистикалық, институционалдық, интегралдық зерттеу әдістері қолданылған.
		8.3 Теориялық қорытындылар, модельдер, анықталған өзара байланыстар және заңдылықтар эксперименттік зерттеулермен дәлелденген және расталған (педагогикалық ғылымдар бойынша даярлау бағыттары үшін нәтижелер педагогикалық эксперимент негізінде дәлелденеді): **1) ия;** 2) жоқ	Теориялық қорытындылар өзара анықталған, заңды тұрғыда дәлелденген және ғылыми зерттеулердің заманауи әдістерін қолдану арқылы талдау және бағалау нәтижелерімен расталған.
		8.4 Маңызды мәлімдемелер нақты және сенімді ғылыми әдебиеттерге сілтемелермен **расталған** / ішінара расталған / расталмаған	Автор диссертациялық зерттеуде маңызды тұжырымдарды өзекті және шынайы ғылыми әдебиеттерге сілтемелермен растайды.
		8.5 Пайдаланылған әдебиеттер тізімі әдеби	Диссертациялық зерттеуде қолданылған қазақ, орыс және

		шолуға **жеткілікті**/жеткіліксіз	ағылшын тіліндегі дереккөздер тізімі әдебитеттік шолу үшін жеткілікті болып табылады.
9	Практикалық құндылық принципі	9.1 Диссертацияның теориялық маңызы бар: **1) иә;** 2) жоқ	Зерттеу жұмысы теориялық маңызды. Оның теориялық базасы аумақтарды стратегиялық дамытуды басқару жүйесін жетілдіру бойынша отандық және шет елдік ғалымдардың іргелі еңбектері болып табылады.
		9.2 Диссертацияның практикалық маңызы бар және алынған нәтижелерді практикада қолдану мүмкіндігі жоғары: **1) иә;** 2) жоқ	Диссертациялық зерттеу тәжірибелік маңызды және алынған негізгі нәтижелердің тәжірибеде қолданылу ықтималдығы жоғары. Қарағанды облысының әкімдігі ММ-мен әлеуметтік пікірді зерттеу барысында, мемлекеттік басқарудың ұйымдастырушылық ұсыныстар Қазақстандағы аумақты дамытуды стратегиялық басқарудың тәсілдерін трансформациялау жолдарын, АДБ-ға қол жеткізу мен іске асырудың тиімділігін бағалау бойынша әдіснамалық базаны қалыптастыру қажеттігін, қазіргі бағалау әдістемесінде тәуекел-менеджмент деңгейін бағалауға мүмкіндік беретін тәуекелдерді басқару бөлімін енгізу жергілікті атқарушы органдардың қызметін жоспарлауды бағалаудың объективтілігін арттыруға, бюджеттің кірістерінің өсуін ынталандыруға мүмкіндік береді.
		9.3 Практикалық ұсыныстар жаңа болып табылады? **1) толығымен жаңа;** 2) жартылай жаңа (25-75% жаңа болып табылады); 3) жаңа емес (25% кем жаңа болып табылады)	Практикалық ұсыныстар толығымен жаңа болып табылады және Қарағанды облысының экономика басқармасы» ММ мен берілген енгізу актісімен расталған.
10.	Жазу және ресімдеу сапасы	Академиялық жазу сапасы: **1) жоғары;** 2) орташа; 3) орташадан төмен; 4) төмен.	Диссертациялық зерттеуді жазу және ресімдеу сапасы - жоғары.Автор мазмұндаудың ғылыми әдісін қолданған.Диссертациялық жұмыс талаптарға сәйкес рәсімделген.

Жалпы ізденушінің жұмысына оң баға бере отырып, келесідей ұсыныстарды атап өтуге болады:

1.Диссертациялық жұмыста Қарағанды облысы бойынша аумақтық дамыту бағдарламалары мен жоспарлары жан-жақты зерделеніп, талдау жасалынған. Бірақ автор мұндай талдауда басқа облыстық аумақтармен салыстыра отырып жүргізсе, өзі зерттеп отырған аумақты дамытуға ой-тамызық беретін жаңа идеялар мен артықшылықтарды тереңірек көруге мүмкін болар еді.

Аталған ескертулер ұсынушылық сипатқа ие және ізденушінің кейінгі ғылыми жұмысында пайдалану үшін ұсынылады.

«Аумақтардың дамуын стратегиялық басқару (Қарағанды облысының мысалында)» тақырыбында диссертациялық жұмысы дербес ғылыми зерттеу жұмысы болып табылады және Несипбаев Руслан Есентайулына Комитет алдында «6D051000 – Мемлекеттік және жергілікті басқару» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін беру үшін Комитетке ұсыныс жасаймыз.

Ресми рецензент:
ANTARES group халықаралық компаниясының даму жөніндегі басқарушы директоры, «Мемлекеттік басқару» білім беру бағдарламасы бойынша доктор **А.С.Кожумов**

Подпись ____________/______________________

«20» июня 2024 года. Я, Жантемирова Асель Серикбаевна, нотариус города Астана, действующий на основании лицензии за №0002346, выданной Министерством юстиции Республики Казахстан 24 февраля 2009 года, свидетельствую подлинность подписи **КОЖУМОВА АСХАТА СУЛТАНБЕКОВИЧА**, которая сделана в моем присутствии. Личность установлена, дееспособность проверена.

Зарегистрировано в реестре за №1811
Оплачено 1957 тенге
Нотариус_____________А.С.Жантемирова

ES9002358240620174726P941879
Нотариаттық іс-әрекеттің бірегей нөмірі / Уникальный номер нотариального действия

Прошнуровано
Пронумеровано на 8 листах
Нотариус :Жантемирова А.